İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/32
6356 S. STK/41

YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/8962
Karar No. 2025/10456
Tarihi: 29.12.2025

●BOŞTA GEÇEN SÜRE ÜCRETİ
●4 AYLIK BOŞTA GEÇEN SÜRE İÇİNDE MUACCEL OLMAYAN PARA VEYA PARA İLE ÖLÇÜLMESİ MÜMKÜN MENFAATLERİN BOŞTA GEÇEN SÜRE ÜCRETİNE DÂHİL EDİLEMEYECEĞİ

ÖZETİ Konunun bir bütün olarak değerlendirilmesinde; 4857 sayılı İş Kanunu'nun "Geçersiz Feshin Sonuçları" başlıklı 21. maddesinin 3. fıkrasında yer alan "Kararın kesinleşmesine kadar çalıştırılmadığı süre için işçiye en çok dört aya kadar doğmuş bulunan ücret ve diğer hakları ödenir." şeklindeki düzenlemede geçen "doğmuş bulunan" ibaresine belirleyici önem atfedilmesi gerekmektedir. Bu itibarla 4 aylık boşta geçen süre içinde muaccel olmayan para veya para ile ölçülmesi mümkün menfaatlerin boşta geçen süre ücretine dâhil edilemeyeceği; buna karşılık muacceliyet tarihi bu süreye denk düşen para veya para ile ölçülmesi mümkün menfaatlerin dava tarihindeki ücret esas alınarak boşta geçen süre ücretinin hesabında dikkate alınması gerektiği sonucuna varılmalıdır.

I. BAŞVURU

Başvurucu vekili dilekçesinde; davacı vekili olarak takip edilen bir işe iade davası olan Kocaeli 7. İş Mahkemesinin 2022/1 Esas sayılı dosyasında davalı tarafın istinaf yoluna başvurusu üzerine verilen Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 11. Hukuk Dairesinin 16.11.2022 tarihli ve 2022/1925 Esas, 2022/2162 Karar sayılı kesin kararında; 4857 sayılı İş Kanunu'nun (4857 sayılı Kanun) 21/4 hükmü gereği ücret ve diğer hakların dava tarihindeki ücret dikkate alınarak belirlenmesi gerekmekle sosyal hakların 4 aylık boşta geçen süreye isabet etmeyen tahsil,

yakacak, yıllık izin harçlığı, bayram harçlığı ve erzak yardımının da boşta geçen süreye ilave edilmesinin hatalı olduğu, bu sosyal haklar toplamının giydirilmiş ücretten çıkartılarak giydirilmiş ücretin belirlenmesi gerektiği gerekçesiyle davalı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılmasına karar verilerek davanın esasına dair oy çokluğu ile hüküm kurulduğunu; ancak Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesinin 20.11.2024 tarihli ve 2024/1536 Esas, 2024/2149 Karar sayılı kesin kararında; Yargıtay içtihatlarına göre boşta geçen süreye ait diğer haklar hesabı yönünden feshi izleyen ilk 4 ay davacı işçi adeta çalışıyormuş gibi değerlendirmeye gidilerek kıstelyevm usulü alacakların belirlenmesi gerektiğinin, davalı vekili tarafından toplu iş sözleşmesi gereği yakacak yardımının ağustos ayında ödendiği ve davacının iş sözleşmesi mart ayında feshedildiği için giydirilmiş ücrete yakacak yardımı eklenmesinin hatalı olduğu şeklindeki istinaf sebebinin yerinde olmadığının belirtildiğini ve bu suretle Bölge Adliye Mahkemesinin Daireleri arasında boşta geçen süre ücretinin hesabının nasıl yapılacağına ilişkin uyuşmazlık bulunduğunu belirterek uyuşmazlığın giderilmesini talep etmiştir.

II. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ HUKUK DAİRELERİ BAŞKANLAR KURULU KARARI

Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Daireleri Başkanlar Kurulunun 2025/8 Esas, 2025/8 Karar sayılı kararı ile; boşta geçen süre ücretinin hesaplanması yönünden Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesi ile Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 11. Hukuk Dairelerinin kesin nitelikteki kararları arasında uyuşmazlık bulunduğu, kanun koyucunun 4857 sayılı Kanun'un 21/4 hükmünde 25.10.2017 tarihinde yaptığı değişiklikle işe iade davalarında boşta geçen süre ücreti ve işe başlatmama tazminatının işe iade davasında tespit edilerek hüküm altına alınmasını ve uyuşmazlığın bu davada sonuçlandırılmasını isteyerek yeni ihtilafların ve davaların önüne geçmek istediği, dava tarihindeki ücret dikkate alınarak ve sosyal hak olarak yapılan ödemelerin kıstelyevm usulü belirlenerek ücrete eklenmesi ile boşta geçen süre ücreti hesabının hem kanun koyucunun iradesine hem de uygulamanın basit, hızlı ve yeni ihtilaflara yol açmayacak şekilde çözülmesine uygun olacağı gerekçesiyle ve uyuşmazlığın Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesinin uygulaması doğrultusunda giderilmesinin Başkanlar Kurulu görüşü olarak bildirilmesi gerektiği kanaatiyle başvurucunun dilekçesinde belirttiği Bölge Adliye Mahkemesi Daireleri kararları arasındaki uyuşmazlığın giderilmesi için 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un (5235 sayılı Kanun) 35. maddesi uyarınca dosyanın Yargıtayın ilgili Dairesine gönderilmesine karar verilmiştir.

III. UYUŞMAZLIĞIN GİDERİLMESİ İSTEMİNE KONU KARARLAR

A. Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 11. Hukuk Dairesinin 16.11.2022 Tarihli ve 2022/1925 Esas, 2022/2162 Karar Sayılı Kararı

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; 4857 sayılı Kanun'un 21/4 hükmü gereği ücret ve diğer hakların dava tarihindeki ücret dikkate alınarak belirlenmesi gerekmekle sosyal hakların 4 aylık boşta geçen süreye isabet etmeyen tahsil, yakacak, yıllık izin harçlığı, bayram harçlığı ve erzak yardımının da boşta geçen süreye ilave edilmesinin hatalı olduğu, bu sosyal haklar toplamının giydirilmiş ücretten çıkartılarak giydirilmiş ücretin belirlenmesi gerektiği gerekçesiyle davalı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılmasına ve yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle davanın kabulüne kesin olmak üzere karar verilmiştir.

B. Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesinin 20.11.2024 Tarihli ve 2024/1536 Esas, 2024/2149 Karar Sayılı Kararı

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; Yargıtay içtihatlarında boşta geçen süreye ait diğer haklar hesabı yönünden feshi izleyen ilk 4 ay davacı işçi adeta çalışıyormuş gibi değerlendirmeye gidilerek kıstelyevm usulü alacakların belirlenmesi gerektiğinin belirtildiği, davalı vekili tarafından toplu iş sözleşmesi gereği yakacak yardımının ağustos ayında ödendiği ve davacının iş sözleşmesinin mart ayında feshedildiği için giydirilmiş ücrete yakacak yardımı eklenmesinin hatalı olduğu şeklindeki istinaf sebebinin yerinde olmadığı, ancak yemek ücretinin hatalı belirlendiği gerekçesiyle davalı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılmasına ve yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle davanın kabulüne kesin olmak üzere karar verilmiştir.

IV. GEREKÇE

Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Dairelerinin yukarıda açıklanan kesin nitelikteki kararları arasındaki uyuşmazlık; dört aylık boşta geçen süre içinde muaccel olmayan para veya para ile ölçülmesi mümkün menfaatlerin boşta geçen süre ücretine eklenip eklenmeyeceği noktasındadır.

1. Uyuşmazlığın esasına yönelik değerlendirmeden önce, Bölge Adliye Mahkemesi Başkanlar Kurulunun 5235 sayılı Kanun'un 35. maddesine dayanan taleplerle ilgili olarak dosyanın ilgili Daireye gönderilmesine karar verdiği sırada, uyuşmazlığın hangi daire görüşü doğrultusunda veya ne şekilde giderilmesi gerektiğine yönelik görüş bildirip bildiremeyeceği ele alınmalıdır. İlgili hükümde, uyuşmazlığın giderilmesinin gerekçeli olarak istenmesi üzerine Bölge Adliye Mahkemesi Başkanlar Kurulunun kendi aralarında toplanacakları ve kendi görüşlerini de ekleyerek Yargıtaydan bu konuda bir karar verilmesini isteyecekleri düzenlenmiştir. Kanun'daki "kendi görüşleri" ifadesinden anlaşılması gereken husus, başkanlar kurulunun bölge adliye mahkemesi kararları arasında uyuşmazlık bulunup bulunmadığı yönündeki görüşüdür. Uyuşmazlığın giderilmesinin gerekip gerekmediği veya hangi Daire kararı doğrultusunda giderilmesi gerektiği yönündeki karar, Yargıtay ilgili hukuk dairesince verilir. Keza ilgili Daire uyuşmazlığı mutlaka uyuşmazlık konusu Daire kararları çerçevesinde ele alıp gidermek zorunda değildir.

Gerektiği takdirde uyuşmazlığın, bölge adliye mahkemesi kararlarında belirtilen gerekçelerden farklı gerekçe ile de giderebilir. Başkanlar Kurulunun uyuşmazlığın hangi bölge adliye mahkemesinin kararı doğrultusunda giderilmesi gerektiği konusunda bir görüş ortaya koyması, ilgili yasal düzenlemeye aykırı olduğu gibi yargısal bir faaliyette bulunulması anlamına geleceğinden yerinde de değildir. Somut olayda Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Daireleri Başkanlar Kurulunca daire kararları arasında uyuşmazlık bulunup bulunmadığının belirlenmesi ile yetinilmesi gerekirken, uyuşmazlığın hangi daire görüşü doğrultusunda giderilmesi gerektiğinin belirtilmesi isabetsiz olup eleştirilmiştir.

2. 4857 sayılı Kanun'un "Geçersiz Feshin Sonuçları" başlığını taşıyan 21. maddesinin 1. ve 2. fıkralarında işçinin işe başlatılmaması hâlinde ödenmesi gereken tazminat belirtilmiş; 3. fıkrasında işçinin kararın kesinleşmesine kadar çalıştırılmadığı süre için en çok dört aya kadar doğmuş bulunan ücret ve diğer haklarının ödeneceği düzenlenmiştir. Aynı maddeye 7036 sayılı Kanun ile eklenen ve 01.01.2018 tarihinde yürürlüğe giren 4. fıkrasında ise 2. fıkrada düzenlenen tazminat ile 3. fıkrada düzenlenen ücret ve diğer hakların, dava tarihindeki ücret esas alınarak parasal olarak belirleneceği ifade edilmiştir.

Doktrinde boşta geçen süre ücretinin ve diğer haklarının belirlenmesinde bu dört aylık sürede işçinin çalışmaya devam ediyormuş gibi haklarının belirleneceği, dolayısıyla bu süreye ilişkin hesaplamada işçinin dava tarihindeki giydirilmiş net ücretinin esas alınacağı belirtilmiştir (Ömer Ekmekçi, Esra Yiğit, Bireysel İş Hukuku, Güncellenmiş 6. Baskı, 2024, İstanbul, s. 762 vd). Kanun'da işçiye "Ücret ve diğer hakları ödenir." şeklindeki düzenlemede yer alan "diğer haklar" ibaresinin giydirilmiş ücreti belirttiği ifade edilmiştir (Nuri Çelik, Nurşen Caniklioğlu, Talat Canbolat, Ercüment Özkaraca, İş Hukuku Dersleri, Yenilenmiş 36. Bası, 2023, İstanbul, s. 604).

Boşta geçen sürenin en çok dört aylık kısmı içinde gerçekleşen diğer haklar kavramına, ikramiye, gıda yardımı, yakacak yardımı gibi para veya para ile ölçülmesi mümkün menfaatler dâhil edilmelidir. Bununla birlikte işçinin ancak fiilî çalışması ile ortaya çıkabilecek olan fazla çalışma ücreti, hafta tatili ile bayram ve genel tatil günlerinde çalışma karşılığı ücret ile satışa bağlı prim gibi ödemelerinin, en çok dört aya kadar boşta geçen süre içinde ödenmesi gereken diğer haklar kavramında değerlendirilmesi mümkün değildir. Ayrıca işçinin fiilen çalışmadığı dört aylık dönemde işçinin pozitif anlamda bir gelir kaybı olmadığı, tasarruf edemediği yahut malvarlığından eksilen bir miktar da bulunmadığı servis yardımının parasal karşılığının boşta geçen süre ücretine eklenmesi de mümkün değildir (Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, 05.10.2021 tarihli ve 2021/9185 Esas, 2021/13673 Karar sayılı kararı).

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde uyuşmazlığın giderilmesi başvurusuna konu Bölge Adliye Mahkemesi kararları incelendiğinde; Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesinin boşta geçen süreye ait diğer hakların

hesabında feshi izleyen ilk 4 aylık dönem için davacı işçinin çalışıyormuş gibi değerlendirilmesi ve kıstelyevm yöntemiyle alacakların belirlenmesi gerektiği sonucuna ulaştığı; Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 11. Hukuk Dairesinin ise 4 aylık boşta geçen süreye isabet etmeyen diğer hakları dikkate almadan boşta geçen süre ücretini belirlediği görülmektedir.

Konunun bir bütün olarak değerlendirilmesinde; 4857 sayılı İş Kanunu'nun "Geçersiz Feshin Sonuçları" başlıklı 21. maddesinin 3. fıkrasında yer alan "Kararın kesinleşmesine kadar çalıştırılmadığı süre için işçiye en çok dört aya kadar doğmuş bulunan ücret ve diğer hakları ödenir." şeklindeki düzenlemede geçen "doğmuş bulunan" ibaresine belirleyici önem atfedilmesi gerekmektedir. Bu itibarla 4 aylık boşta geçen süre içinde muaccel olmayan para veya para ile ölçülmesi mümkün menfaatlerin boşta geçen süre ücretine dâhil edilemeyeceği; buna karşılık muacceliyet tarihi bu süreye denk düşen para veya para ile ölçülmesi mümkün menfaatlerin dava tarihindeki ücret esas alınarak boşta geçen süre ücretinin hesabında dikkate alınması gerektiği sonucuna varılmalıdır.

Yukarıda yapılan açıklamalara göre başvurusu konusu Bölge Adliye Mahkemesi kararları arasındaki uyuşmazlığın, Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 11. Hukuk Dairesinin 16.11.2022 tarihli ve 2022/1925 Esas, 2022/2162 Karar sayılı kararı doğrultusunda giderilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

V. KARAR

1. Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Daireleri Başkanlar Kurulu tarafından iletilen dört aylık boşta geçen süre içinde muaccel olmayan para veya para ile ölçülmesi mümkün menfaatlerin boşta geçen süre ücretine eklenip eklenmeyeceği konusundaki uyuşmazlığın, "4 aylık boşta geçen süre içinde muaccel olmayan para veya para ile ölçülmesi mümkün menfaatlerin boşta geçen süre ücretine dâhil edilemeyeceği; buna karşılık muacceliyet tarihi bu süreye denk düşen para veya para ile ölçülmesi mümkün menfaatlerin dava tarihindeki ücret esas alınarak boşta geçen süre ücretinin hesabında dikkate alınması gerektiği" şeklinde ve Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 11. Hukuk Dairesinin 16.11.2022 tarihli ve 2022/1925 Esas, 2022/2162 Karar sayılı kararı doğrultusunda giderilmesine,

2. Dosyanın Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Daireleri Başkanlar Kuruluna gönderilmesine,

3. Karardan bir örneğin Bölge Adliye Mahkemelerinin hukuk dairelerine bildirilmesi için Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Sekreterliğine gönderilmesine,

29.12.2025 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.